

Б 9705
g(c2)
Д 427

Дарія Джума
Богдан Карпишин

КОЦЮБИНЦІ - СЕЛО НАД НІЧЛАВОЮ: минуле та сучасне

Зміст

Гімн Коцюбинців	3
Географічно-природна характеристика	5
Легенди населеного пункту	7
З історії вулиць	9
Природні умови.....	11
Рельєф	11
Клімат	12
Археологія	13
Княжа доба нашого краю	16
У страху й покорі	21
Роки національно-визвольних змагань, руїн	23
Під владою Австро-Угорської імперії	25
Коцюбинці у роки Першої світової війни. УСС – наші країни	28
Соціально-культурне життя села	36
Еміграція, як вихід із важкого становища	45
Горезвісне «визволення» 1939 року	47
Перелік загиблих у роки Другої світової війни – уродженців нашого села...	52
Учасники боротьби ОУН-УПА – наші односільчани	59
Вовки в овечій шкурі, або Маскування енкаведистів під «бандерівців».....	67
Чи була збройна боротьба ОУН-УПА війною населення Західної	
України, тобто всенародною боротьбою проти злочинного окупанта,	
чи тероризмом якоїсь невеликої політичної сили ?	68
Чи ОУН-УПА була терористичною організацією, що боролась	
із власним народом методами репресій безневинних людей, чи воювала	
проти режиму?	69
Репресовані жителі нашого села	81
Уродженці та мешканці нашого краю, котрі зазнали політичних	
репресій у часи тоталітарного комуністичного режиму	83
Переселенці Коцюбинців	92
Повоєнне лихоліття. Роки колективного господарювання	96
Відновлення інфраструктури господарства села	112
Церква – оберіг духовності	124
Сільське шкільництво	132
Медицина Коцюбинців	147
Розвиток культури	149
Коцюбинські весільні звичаї та обряди	171
Наши спортивні досягнення	183

Нагороди та здобутки футбольного клубу «Нічлава»	190
Трагедія ХХ століття. Чорнобильці нашого села	191
Випробування Афганістаном	194
На шляху до Незалежності	197
Всеукраїнська акція непокори – Помаранчева революція	201
Наши земляки – активні учасники Помаранчової революції	206
Революція Гідності.....	209
Юні коцюбинчани – учасники АТО	212
Знані люди нашого села	218
Отець Григорій Миськів	218
Отець Ілля Оренчук	221
Крушельницький Осип (Йосип) Іванович	223
Куделя Григорій Романович	224
Капій Мирослав Дмитрович	225
Темницька Ростислава Вітольдівна	226
Тарновський Микола Миколайович	227
Тарновська Марія Миколаївна	228
Карпішин Михайло Михайлович	228
Томчук Петро Михайлович	229
Ростислава Білинська	231
Душніцький Ярослав Михайлович	231
Захарків Михайло Олексійович	231
Карпішин Богдан Дмитрович	232
Коціра Степан Євгенович	233
Папінко Роман Орестович	234
Мельник Анатолій Павлович	234
Павлюх Іван Богданович	235
Голови Коцюбинецької сільської ради	236
Коцюбинецька об'єднана територіальна громада	239
Творчість Коцюбинецьких поетів	243
Станіслав Хрущ	243
Богдан Садляк	244
Крупинки народної мудрості, зібрані в Коцюбинцях і навколоїшніх селах	
Гусятинського району	247
Використана література	252
Про авторів видання	253

ЧЕРКАСА – ОБЕРІГ ДУХОВНОСТІ

У Коцюбинцях є стара мурована церква від 1706 року. Із легендою про вибір місця її розташування Ви, шановний читачу, ознайомився у першому розділі цього видання.

Парафію заснували тоді, коли збудували храм. А в інвентаризаційній книзі 12 грудня 1912 р. о. Вітольд Билинський написав: «Церков св. Арх. Михаїла мурівана, ктитором госп. Антонем Корчак Городиським властителем Коцюбинець в р. Б. 1799 creada. Храм був розмальований у 1882 р. Б. за стараннями Благ Г. Оскара Городиського, колятора і отця

Гіреходника Ф. Голипатого і часті громадян тутешніх, маливал К. Хомик».

Багато довелося пережити святині за три століття. Війни, пожежа в 1914 р., страшні гоніння. Нині вона, мов квітка, розцвіла під опікою Бога і завдяки повсякчасній роботі отця Ігоря Мохуна.

Завжди височіла, височіє і буде височіти в центрі села наша святиня. Приходитимуть до неї майбутні покоління, як приходили наші предки, щоб зачерпнути мудрості, доброти з життедайного джерела.

*Церква святого Архистратига Михаїла у Коцюбинських.
На передньому плані – фігури святих апостолів Петра і Павла*

Церкву після пожежі 1914 року було відновлено у 1921 році, дзвіниця теж мурівана, в стіні є три входи, а в горі, під дахом – три дзвони.

Священиками нашої парафії були: о. Філіп Голінатий, а з 1893 року – його небіж о. Білинський. Після смерті останнього на парафію прийшов молодий нововисвячений о. Іван Фіцилович, який 1916 року помер від тифу. Після нього служив громаді о. Іван Вальницький. У 1924–1941 рр. парохом Коцюбинців був о. Петро Томашівський, родом з Гуцульщини. Високий, стрункий, худорлявий, енергійний – таким він запам'ятався нашим парафіянам. Крім служіння Богові та церкві, він багато фізично працював на полі, мав пару волів, коней, біля 160 моргів поля. Дружина отця Ольга Томашівська керувала «Союзом українок» у нашему селі. Після смерті отця сім'я змушенна була виїхати за кордон. Ця родина багато зробила для зростання національної свідомості наших односільчан.

Наступником був отець Оліяр, який служив у храмі лише кілька місяців, бо національно свідома частина парафіян виступила проти, оскільки священик був проросійським.

Після нього на парафію прибув о. Михайло Клим, родом із села Воля Чорнокінецька. Закінчив Станіславську духовну семінарію ще до Другої світової війни. У нашій церкві перебував з 1942 по 1958 рр. Дбав про храм і парафіян, навіть давав медич-

ні поради. У 1946 році змущений був перейти на московське православ'я. Брав участь у капітальному ремонті церкви, яким займався голова церковного комітету Дмитро Карпішин.

Дмитро Карпішин

Він, повернувшись із тюрми, організував відновлення Божого храму. Було зроблено як внутрішній, так і зовнішній ремонт, перекрито купол, розмальовано інтер'єр, а підлогу вистелено керамічною плиткою.

Наступними парохами села були: о. Єднак, о. Богданець, о. Іван Стакун, о. Грицай (уминулому – капелан УСС), о. Ярослав Рокіцький, о. Василь Галас, о. Григорій Петришин, о. Іван Цвях (під його керівництвом відремонтовано мур навколо церкви. 1991 року, за одностайною згодою парафіян, повернуто парафію у лоно УГКЦ).

Від червня 1991 року парохом церкви є отець Ігор Мохун, який дуже багато зробив із парафіянами для

оновлення храму. Його перемальовано, перекрито бляхою, покладено нову плитку, знесено старі липи, а на їх місці посаджено туї, троянди, квітники; реставровано статуй св. Петра та Павла, що встановлені на площі перед церквою; придбано нові Царські Врата. 2016 року розпочато внутрішній ремонт церкви. Стараннями голови агрофірми «Нічлава» Степана Коціри територію храму освітлено та вимощено бруківкою.

На території села є декілька капличок Божої Матері. Поблизу церкви відновлена фігура Богородиці, знищена в атеїстичні часи. Є також фігури на Нараївці, біля школи і навпроти могили «Борцям за волю України».

Отець Іван Івах

Отець Ігор Махун і парафіяни храму святого Архистратига Михаїла

Фігура Божої Матері на церковному подвір'ї

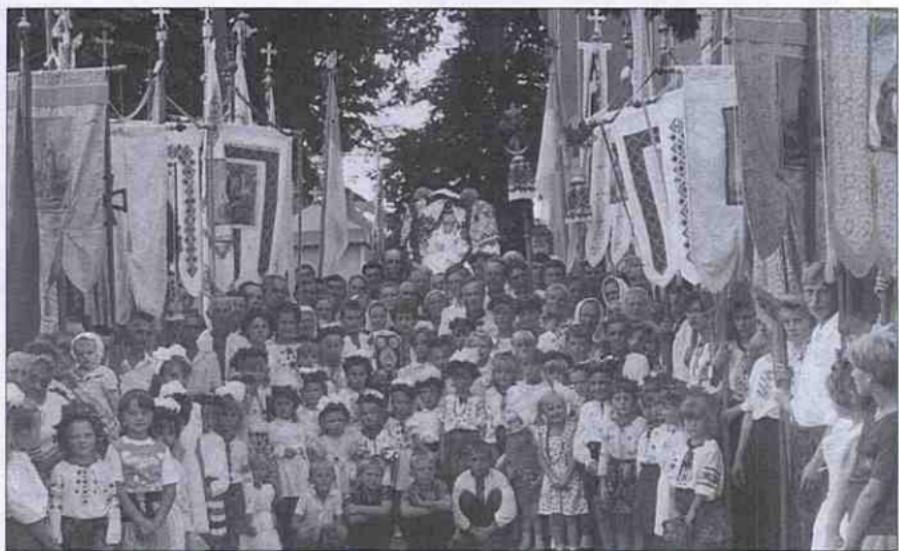
Капличка Божої Матері на подвір'ї школи

На церковнаму подвір'ї під час освячення Хреста з нагоди 1000-ліття
Хрещення Русі-України. 1988 р.

Хресна хода на Великдень 1994 року. На передньому плані – місцевий парох о. Ігор Махун, а також церковний хор (перший ряд зліва направо): Марія Мельник, Марія Батюк, Марія Дубкалюк, Ганна Хабінець, Ярослава Луцька, Марія Михалків. Другий ряд: Іван Солонника, Богдан Куманяк, Микола Душницький, Микола Чайка, Михайло Сокіл

Парафіяни Коцюбинців зустрічають поблизу церкви святого Архистратига Михаїла ікону Зарваницької Матері Божої. Серпень 1995 р.

Отець Ігор Мохун серед молоді села під час ходи ікони Зарваницької Матері Божої в с. Коцюбинці. Літо 1995 р.

Внутрішній інтер'єр храму

Освячення каплички Божої Матері на території школи. 1993 р.

Освячення каплиці загиблим односільчанам у роки Другої світової війни
отцем-мітратом Василієм Семенюком. 1997 р.